සයිබර් අවකාශයේ අපරාධ : සමාජීය බලපෑම හා නෛතික රාමුව

රාහුල් පේරුකන්ද*

"යම් දිනෙක තාක්ෂණය අපගේ මානව අන්තර්ක්‍රියා ඉක්මවා යනු ඇතැයි මම බිය වෙමි. කිමද එවිට ලෝකයට ඉතිරි වන්නේ මෝඩයන්ගේ පරම්පරාවක් පමණි." ඇල්බට් අයින්ස්ටයින්- තාක්ෂණික මානවයා

අද මිනිසා වෙන කවරදාටත් වඩා අන්තර්ජාලය භාවිත කරයි. ඔවුහු අධිවේගී අන්තර්ජාලය සහ අධිතාක්ෂණික ස්මාර්ට් ජංගම දුරකථන අපගේ සමාජයේ ධනාත්මක අංශ ලෙස සලකති. අන්තර්ජාලය සහ ජංගම දුරකථන පද්ධති යනු අපගේ දෛනික ක්‍රියාකාරකම් සහ අනන්‍යතා සංවර්ධනය සඳහා තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරන සුවිශාල සන්නිවේදන පද්ධතීන් ය.

ගැටලු ව වන්නේ මෙම තාක්ෂණයන් ද බොහෝ විට සෘණාත්මක ලෙස භාවිතයට ගැනීම ය. බොහෝ පුද්ගලයින් අන්තර්ජාලය හෝ ජංගම දුරකථන මගින් හිරිහැරයට භාජනය වන අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙෂ ඔවුන් ව්‍යාකුලත්වයට හා මානසික පීඩනයට පත් වේ. බොහෝ විට එම පුද්ගලයින්ට සිදුවන්නේ ඔවුන් සයිබර් හිංසනයේ ගොදුරක්ව ඇති බව තේරුම් ගැනීමට නො හැකි වීමයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අන්තර්ජාලය භාවිත කරන්නන්ගේ ආරක්ෂාව අනතුරට පත්ව තිබීම අන්තර්ජාල පරිශීලකයින්ගේ දැඩි කනස්සල්ලට හේතු වී තිබේ.

අන්තර්ජාලය හා සමාජ මාධ්‍ය යනු සමාජ හා දේශපාලන වෙනසක් බලමුලු ගැන්වීම සඳහා ප්‍රබල මෙවලමක් විය හැකිය. බොහෝ යෞවනයන් තාක් ෂණය වගකීමෙන් යුතුව භාවිත කළ ද, පසුගිය දශකය තුළ 'සයිබර් හිරිහැර කිරීම' නමින් අන්තර්ජාල සමාජ කර්තව්‍යයේ නව ආකාරයක් ද අනාවරණය වී තිබේ. කැනඩාව, එක්සත් ජනපදය, ජපානය, චීනය, ඉන්දියාව, ඩෙන්මාර්කය, ඕස්ට්‍රේලියා නවසීලන්ත වැනි රටවල මූලික පර්යේෂණ මගින් සනාථ කරනුයේ සයිබර් හිරිහැර කිරීමේ සංසිද්ධිය ගෝලීයව සිදුවන බවයි.

භයානක විය හැකි වෛරස් හා ක්‍රමලේඛන දෝෂ වැනි බොහෝ අන්තරායන් අන්තර්ජාලය සතුව ඇත. සයිබර් හිරිහැර කිරීම අන්තර්ජාල හා සමාජ ජාල පරිශීලකයින්ගෙන් විශාල කොටසකට බලපෑම් කිරීමට හේතු වන ගැටලු ව කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමට අවදානය යොමු කළහොත්, ළමුන් , යෞවනයන් පමණක් නොව, වැඩිහිටියන් ද වැඩියෙන් මේ ආකාරයේ හිරිහැර කිරීම්වලට ගොදුරු වන බව දිස් වේ. 2010 වසරේ සිට මෙම සයිබර් හිරිහැර කිරීම ශීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ යන බව පෙනේ. තොරතුරු ගලායාම සහ සන්නිවේදනය පහසු කරන පද්ධතියක් භයානක "ස්ථානයක්" බවට පත්වීම කණගාටුවට කරුණක් බැවින් මෙය විශ්ලේෂණය කළ යුතු වේ

මෑත වසරවලදී බොහෝ රාජ්‍යයන් සයිබර් හිරිහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් විශේෂයෙන් නීති පැනවීමට පටන් ගෙන තිබේ. සාම්ප්‍රදායික හිරිහැර කිරීම සඳහා පනවා ඇති නීති මගින් සයිබර් හිරිහැර කිරීම් ද ආවරණය වන බව තවත් සමහර රාජ්‍යයන් පවසයි. අන්තර්ජාලය නිර්නාමිකභාවය සහ සැඟවුණු අනන්‍යතාවයක් සහිත පැතිකඩක් නිර්මාණය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙයි; ඉතින් සයිබර් හිරිහැර කිරීම නැවැත්විය හැක්කේ කෙසේද? සත්‍යය නම් මෙම ප්‍රශ්නය එතරම් සරල දෙයක් නොවන බැවින් පහසුවෙන් පිළිතුරු දිය නොහැකි බවයි. දැනටමත් ඒ ගැන සැලකිලිමත් වීම සහ වැඩි වශයෙන් සයිබර් හිංසකයින් මින් ගැලවී යන බැවින් මෙහි අභ්‍යන්තරය පදා ගත යුතු වෙයි.

"අන්තර්ජාලය , සමාජ ජාල හා ජංගම දුරකථන පද්ධති හරහා සයිබර් හිංසනට පත්වීම හා හිරිහැර කිරීම නතර කළ හැකිද යන ප්‍රශ්නය නැගිය යුතු වන්නේ ය.

* ප්‍රථම වසර, ශ්‍රී ලංකා නීති විද්‍යාලය

©All rights reserved
ISSN 1800-055X Vol. Iv

MANURAWA 2020

සයිබර් හිංසනය යනු ?

සයිබර් හිරිහැර කිරීමකට අර්ථ දැක්වීම් එකකට වඩා තිබේ, සයිබර් හිරිහැර කිරීම අර්ථ දැක්විය හැක්කේ වෙනත් පුද්ගලයෙකුට රිදවීමට හෝ අපහසුතාවයට පත් කිරීමට අදහස් කරන පෙළ හෝ පින්තූර යැවීමට හෝ පළ කිරීමට අන්තර්ජාලය, සමාජ ජාල හෝ ජංගම දුරකථන හෝ වෙනත් උපාංග භාවිතා කරන විට හෝ කෙටි පණිවිඩ යැවීම, විද්‍යුත් තැපැල හෝ වෙනත් ඕනෑම ඩිජිටල් තාක් ෂණයක් භාවිතා කරමින් වෙනත් පුද්ගලයෙකු හෝ පුද්ගලයින් විසින් වෙනත් පුද්ගලයෙකු හෝ පුද්ගල කණ්ඩායමක් නැවත නැවතත් 'වධහිංසා පැමිණවීම, තර්ජනය කිරීම, හිරිහැර කිරීම, ලැජ්ජාවට පත්කිරීම හෝ වෙනත් ආකාරයකින් ඉලක්ක කිරීම' වේ. සයිබර් හිරිහැර කිරීමේ තත්වයක් ඔබ සමඟ තවදුරටත් සම්බන්ධ වීමට අවශ්‍ය නැති කෙනෙකුට විද්‍යුත් පණිවුඩයක් යැවීම තරම් සරල විය හැකි නමුත් එයට තර්ජන හෝ ලිංගික හිරිහැර කිරීම් ඇතුළත් වන විට හෝ සංසදයක් නිර්මාණය කර එම පුද්ගලයා සමච්චලයට ලක්වන විට එය ඉතා බරපතල විය හැකිය.

සයිබර් හිරිහැර කරන්නන් ඔවුන්ගේ ගොදුරු වූවන්ගේ පුද්ගලික දත්ත වෙබ් අඩවි හෝ සංසදවල පළ කිරීම හෝ වෙනත් අයෙකු ලෙස පෙනී සිටිමින් වින්දිතයාගේ නමට වෙනස් තොරතුරු ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, තොරතුරු එක් රැස් කිරීම සිදු කරයි. හිරිහැර කරන්නන්ගෙන් බහුතරය ඔවුන්ගේ වින්දිතයාට සමාජ ජාල ඔස්සේ තර්ජනාත්මක පණිවිඩ යැවීම, ලැජ්ජාවට පත්කිරීම හෝ වින්දිතයාගේ අතිශය පෞද්ගලික තොරතුරු, ඡායාරූප, වීඩියෝ දර්ශන, මීම්ස් වැනි දෑ ප්‍රසිද්ධියේ මුදාහැරීම සිදු කරයි.

- ඊමේල්, කෙටි පණිවිඩ සහ සමාජ මාධ්‍ය හරහා අනිෂ්ට හෝ තර්ජනාත්මක පණිවිඩ යැවීම.

- යමෙකුට හිරිහැර කිරීම සඳහා ව්‍යාජ ගිණුම්, පිටු , සමූහ නිර්මාණය කිරීම, අවමානයට හා කලබලයට සමාජ මාධ්‍ය භාවිතා කිරීම.

- සමාජ මාධ්‍යයන්හි අන් අය අපහසුතාවට පත් කිරීම සඳහා කොමෙන්ටු දැමීම, අපහාසාත්මක මෙන්ම අනෙකා අපසුවට පත්වන පෝස්ට් ටැග් කිරීම.

- අන් අය ගැන අහිතකර පින්තූර, මීම්ස් හෝ පණිවිඩ පළ කිරීම.

- අන්තර්ජාලය හරහා ප්‍රසිද්ධියේ පුද්ගලයෙකුගේ ගිණුමට අනවසරයෙන් ඇතුළුවීම, ඔවුන් මෙන් පෙනී සිටීම හෝ ඔවුන්ගේ පැතිකඩ අනවශ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා භාවිතා කිරීම හෝ විය හැකිය.

සයිබර් හිරිහැර කරන්නෙක් යනු කවරෙක් ද?

සයිබර් හිරිහැර කරන්නන් සාමාන්‍යයෙන් ඔවුන්ගේම සයිබර් පරිසරයේ නිෂ්පාදනයන් වන අතර ඔවුන් ද සයිබර් හිරිහැරයට ලක 'වී තිබිය හැකි ය. කෙසේ වෙතත්, ඔවුන් වැඩ කිරීමට කම්මැලි හෝ නො හැකි හෝ සම්පූර්ණයෙන්ම ව්‍යාකූල මානසිකත්වයක් ඇති අනෙක් අයගේ ජීවිතය අවුල් සහගත කිරීමට කැමැත්තක් දක්වන පුද්ගලයින් වේ. බොහෝ විට සයිබර් හිරිහැර කරන්නන් කණ්ඩායම් වශයෙන් වැඩ කරන්නෝ වෙති. ඒ ඔවුන්ට කණ්ඩායම් ආකාරයෙන් යම් ශක්තිමත් හා ආරක්ෂාකාරී බවක් දැනෙන නිසාය. නමුත් ඔවුන් සමහර විට ඔවුන්ගේ අනිසි ක්‍රියාවන් හි ප්‍රතිඵල ඒ ආකාරයෙන්ම භුක්ති විඳින්නේ නැත. පර්යේෂකයන් විසින් හඳුනාගෙන ඇති පරිදි, මෙම වධකයන් සමහර විට ඔවුන්ගේ ගොදුරු වූවන්ට වඩා මානසික අවපීඩනයට ගොදුරු වී සිටී.

අප කනස්සල්ලට පත්විය යුතු කාරණය නම්, සයිබර් හිරිහැර කරන්නන් ඔවුන්ගේ වින්දිතයින්ට තර්ජනාත්මක, අසභ්‍ය හෝ විහිළුසහගත ඊමේල් පණිවුඩ මෙමේස් යවන විට ඔවුන් තෘප්තිමත් බවක් ලබා ගැනීමයි, එනම් මානසික රෝගී තත්වයක පසු වීමයි. සයිබර් හිරිහැර කරන්නන්ගේ සම්ප්‍රදායික හිරිහැර කරන්නන්ගේ අංක එකේ අරමුණ වන්නේ බලය තබා ගැනීමයි. සෑම තත්වයක්ම පාලනය කිරීමට ඔවුන්ට අවශ්‍යය. ඔවුන්ට අවශ්‍ය වන්නේ අධිපතීන් වීමට හා වින්දිතයින් සියලු දෙනා ඔවුන්ට යටත් කර ගැනීමට ය. මෙවන් මානසික රෝගීන් අපට ස්වභාවික පරිසරයේ මුණ ගැසෙන්නේ නැත. එනම් වින්දිතයින් හා මුහුණට මුහුණ හොඳින් කතා කරන මෙම පුද්ගලයින් ඇතැම්විට එකී වින්දිතයින් අස්වසාලති. එනම් ද්විත්ව රූප රඟදැක්මක් පෙන්වීමට මෙම මානසික ව්‍යාකුල හිංසකයින් අති දක්ෂය.

©All rights reserved
ISSN 1800-055X Vol. Iv

MANURAWA 2020

අන්තර්ජාලය හා සමාජ ජාල ඔස්සේ මෙකී වින්දිතයින්ට හිරිහැර කරන්නේ එකී වින්දිතයින් සමඟ ඇතැම්විට තිබෙන ප්‍රශ්නයක්, හෝ ආරවුලක් නිරවුල් කරගැනීමට ඔවුන් හා මුහුණට මුහුණ සාකච්ඡා කිරීමට තරම් ශක්තිමත් පෞරුෂයක් නොමැති නිසා සහ ඔවුන්ට වින්දිතයින් කෙරේ ඇති තදබල ඊර්ෂ්‍යාව හෝ තරහවක් හෝ එම දෙකම නිසා ය.

සයිබර් හිංසනයේ මුහුණුවර

සයිබර් හිරිහැර කිරීම අන්තර්ජාලයේ හා සමාජ මාධ්‍යයන්හි කැත "මුහුණ" පෙන්වයි. සයිබර් හිරිහැරයට ගොදුරු වූවන් මානසික අවපීඩනයට පත්විය හැකි අතර ඇතැම් අවස්ථාවන්හිදී සියදිවි නසා ගනී. එබැවින් අන්තර්ජාලයෙහි, සමාජ ජාලයන්හි හා නව තාක්ෂණික උපාංග පිළිබඳ බොහෝ මිනිසුන්ට හරිහැටි අවබෝධයක් නොමැති බවත්, සමස්තයක් ලෙස අන්තර්ජාලය ගැන ඔවුන් නොදැන සිටියහොත් ඔවුන්ට " රිදවීමට" හෝ සයිබර් හිංසනකයට ලක්වීමට හැකියාව ඇති බවත් අපට තේරුම් ගත හැකිය. සයිබර් හිරිහැර කිරීම පුද්ගලයින්ට හෝ පුද්ගල කණ්ඩායම්වලට අහිතකර බලපෑම් කිහිපයක් ඇති කරයි. සාමාන්‍යයෙන්, එය ආරම්භ වන්නේ වින්දිතයාගේ පැත්තෙන් ව්‍යාකූල හැඟීමකින්, එනම් රිදවීමක් දැනෙන නිසා පුද්ගලයෙකු හෝ පිරිසක් ඔවුන් ඉලක්ක කර අපහාස කර ඇත්තේ හුදෙක් සයිබර් හිංසකයින්ට ඇති මානසික රෝගී තත්වයක් නිසා හැර වෙනත් හේතුවක් නිසා නොවේ යැයි බොහෝ වින්දිතයින් අවබෝධ කර නොගනී. ඔවුන් ඉලක්කය වන්නේ මන්දැයි බොහෝ වින්දිතයින් අසනු ඇත, නමුත් සමහර විට සයිබර් හිරිහැර කරන්නන් පවා එයට හේතුව නොදැන සිටිති. හිංසනයට ගොදුරුවූවන් ක්‍රමයෙන් බිය හෝ තනිකම, තම නිවස හැර යාමට සිත්වීම, පුද්ගල බිය හෝ සමාජ බිය හෝ පාසැල් යාමට ඇති බිය වැනි හැඟීම් ඇති වේ. වින්දිතයාට දිගින් දිගටම හිරිහැර කරන්නේ නම්, ඔහුගේ අධ්‍යාපනය පහත වැටීම, රැකියා කිරීමේ අපහසුතා, පුද්ගල සම්බන්ධතා පහත වැටීම හා මානසික ආතතියේ රෝග ලක්ෂණ පෙන්වීමට ඉඩ ඇති අතර එමගින් ඔහුට අනෙක් පුද්ගලයන් සමඟ සන්නිවේදනය කිරීම හෝ නව සම්බන්ධතා ඇති කර ගැනීම අපහසු වනු ඇත.

මානසික අවපීඩනය ද ඇතැම් විට සයිබර් හිරිහැර කිරීමේ එක් රෝග ලක්ෂණයක් විය හැකි අතර, ඒවා රෝග ලක්ෂණ ලෙස හඳුන්වන්නේ සයිබර් හිරිහැර කිරීම දැන් අපේ සමාජයට "රෝගයක්" ලෙස පෙනෙන බැවිනි. උපකාරය සඳහා යොමුවිය යුත්තේ කොතැනට දැයි වින්දිතයා මෙන්ම හිංසා කරන්නන් පවා නොදන්නා හෙයින් ඔවුන්ට අසරණභාවයේ හැඟීමක් ඇති වේ. නිරන්තර හිරිහැර කිරීම් වල හා නිරන්තර හිරිහැරයන්ට ලක්වීමේ බරපතළ අවස්ථාවන්හිදී ඇතැම්විට වින්දිතයා හා හිංසකයා යන දෙපක්ෂයේම පිරිස් සියදිවි නසා ගැනීමට පවා කටයුතු කරයි.

සයිබර් හිරිහැර සම්බන්ධ සමාජ දැනුම්වත්භාවය

සයිබර් හිරිහැර කිරීමේ තර්ජනය කෙතරම් සැබෑද? එය එතරම් විශාල ප්‍රශ්නයක්ද? මතයන් වෙනස් වන බව පෙනේ. එයට හේතුවන්නේ අතිබහුතරයක් සිතනුයේ සයිබර් හිරිහැර කිරීම යනු තවත් එක සාමාන්‍යය හිරිහැර කිරීමක් යැයි ඒ හා සමඟ සංසන්දනය කිරීම නිසාය. අප ජීවත් වන සමාජයේ, කාංසාව සහ මානසික අවපීඩන ගැටලු රාශියකට නොයෙක් ආකාරයේ හිංසනයන් වගකිව යුතුය. අනෙක් අතට, බොහෝ පුද්ගලයන් මෙම ප්‍රකාශයට එකඟ නොවෙති, සයිබර් හිරිහැර කිරීම එතරම් ගැටළුවක් නොවන බවට ඔවුන් අදහස් කරන්නේ අන්තර්ජාලයේ කිසිවක් "සැබෑ" නොවන නිසා සහ කියන හෝ කරන ලද දේවල් එතරම් සැලකිල්ලට නොගත යුතු යැයි කියමින් ය.

අප යෞවනයන්, වැඩිහිටියන්ට වඩා තාක් ෂණයේ විකාශනය වඩා හොඳින් වටහාගෙන සිටිති. ඒ නිසා මාධ්‍ය විසින් අපව රැවටීමට ලක් කළද ඔවුන්ගේ එම සෑම කාර්යභාරයක්ම හා සෑම තත්වයක්ම වඩාත් තාර්කික ලෙස වටහා ගැනීමට අපට හැකිමුත් තවමත් යෞවනයින් අතර වැඩිවන සියදිවි නසාගැනීම් සංඛ්‍යාව පැහැදිලි කිරීමට අපට නොහැක. හිරිහැරයට ලක්වන බව පවසන ඕනෑම කෙනෙකුට සරල පරිගණක ගැටලු ඇති වුවත් ඩිජිටල් ලෝකයේ තමන්ව ආරක්ෂා කර ගන්නේ කෙසේද යන්න ගැන ඇතැම්විට ඔවුන් කිසිවක් නොදනී. අන්තර්ජාලය එහි සැබෑ "මුහුණ" නොපෙන්වන බව සත්‍යයක් වන අතර සයිබර් හිරිහැර කිරීම අපව කනස්සල්ලට පත් කළ යුතු එකම අන්තර්ජාල ගැටළුව නොවේ.

MANURAWA 2020

©All rights reserved
ISSN 1800-055X Vol. Iv

අන්තර්ජාලය අඳුරු වලවල් වලින් පිරී ඇති අතර ඕනෑම අයෙකු ව්‍යාකූලත්වයට පත් කළ හැකි මුසාවන්ගෙන් පිරී ඇත. එනම් සයිබර් හිරිහැර කිරීම අපගේ සමාජය දිනෙන් දින කම්පනයට පත් කරන ඉතා විශාල ප්‍රශ්නයක් වන නමුත් සයිබර් හිරිහැර කිරීම අප ගැටලු වක් ලෙස සලකා බැලිය යුතු අවසාන දෙය නොවේ. එම නිසා අන්තර්ජාල අන්තරායන්ගෙන් ආරක්ෂා විය හැකි ආකාරය සහ අන්තර්ජාලය හරහා සමච්චල් කිරීම හෝ වංචා නොකිරීම පිළිබඳව සෑම අයෙකුවම දැනුම් වත් කළ යුතුය. වරදෙහි යෙදෙන්නන්ට දඬුවම් කිරීමට මෙන්ම ඔවුන් වරදයෙහි යොමු නොවීමට අවශ්‍ය නෛතික රාමු ද දැඩිව ගොඩනැඟිය යුතුය.

සයිබර් හිංසනයේ ගොදුරු

2008 දී දරුණු සයිබර් හිරිහැර කිරීමකට උදාහරණයක් ලෙස, මිසූරි හි 13 හැවිරිදි මේගන් මේයර් සිය කාමරයේ සියදිවි නසාගත් විට සයිබර් හිරිහැර කිරීම යනු කුමක්දැයි වටහා ගැනීම එක්සත් ජනපදයේ සමත් වුවත් එය බොහෝ දෙනා දැඩි කම්පනයට පත් කළ දෙයක් විය. නිර්දය හා කුරිරු සයිබර් හිරිහැර කිරීම් හේතුවෙන් නිරන්තරයෙන් ඇතිවන ආතතියේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මේගන්ගේ මරණය සිදුවී ඇති බව විමර්ශකයින් සොයා ගත්හ. මේගන් ජීවත් වූ ප්‍රදේශයේ අසල්වැසියන් වූ මේගන් සමඟ රණ්ඩු වූ මේගන්ගේ මිතුරියක් සහ ඇගේ පියා වූ ලොරී ඩෲස් සහ ලොරී ඩෲස් වෙනුවෙන් සේවය කළ 18 හැවිරිදි නිලධාරියෙක් සමඟ එක්ව, මේගන් ජීවත් වූ ප්‍රදේශයට අලු තින් පැමිණි පිරිමි ළමයෙක් ලෙස වෙස්වලාගෙන් මයිස්පේස් (සමාජ ජාල වෙබ් අඩවිය) හරහා ඇය සමඟ සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනඟා ගත්තේය. මේගන් තමා පිරිමි ළමයෙක් සමඟ සම්බන්ධතාවයක් ඇති බව විශ්වාස කිරීම සඳහා මෙම ප්‍රෝඩාවක් නිර්මාණය කර තිබේ. ප්‍රෝඩාව හෙළිදරව් වූ විට, සමච්චලයට ලක්වීමේ නින්දාවට මුහුණ දීමට මේගන්ට ප්‍රමාණවත් මානසික ශක්තියක් නොතිබූ අතර ඇය සිය දිවි නසා ගැනීමට තීරණය කළාය. නමුත් එවකට මිසූරි හි සයිබර් හිරිහැරයට එරෙහිව කිසිදු නීතියක් නොතිබූ බැවින් එම කණ්ඩායමේ කිසිදු සාමාජිකයෙකුට එරෙහිව නඩු පැවරීමට ඔවුන්ට නොහැකි විය. එහෙත් මෙම සිද්ධිය සැලකිල්ලට ගත් මිසූරි නීති සම්පාදකයින් දැන් සයිබර් හිංසනයට එරෙහිව නීති පනවා ඇත.

තවත් සියදිවි නසාගැනීමක් මැසචුසෙට්ස් හිදී සිදුවිය. ෆෝබි ප්‍රින්ස් 15 හැවිරිදි අයර්ලන්ත සංක්‍රමණිකයෙකි. ඇය පාසලේදී, වෙබ් අඩවි වලදී සහ ඇගේ ජංගම දුරකථනයෙන් හිරිහැරයට ලක්විය. ඇගේ මිතුරන් කිහිප දෙනෙකු අහිමි වේ යැයි බියෙන් ඇය සිය ෆෙස්බුක් සැකසුම් හෝ ජංගම දුරකථන අංකය වෙනස් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළාය. අවාසනාවකට මෙන්, ඇය "පරාජිතයෙක්" යන අදහස ඇයව මරා දැමීමට හේතු විය.

සංඛ්‍යා ලේඛන හා දත්ත

2008 දී කළ සයිබර් හිරිහැර කිරීමේ පර්යේෂණ සමීක්ෂණයක දී එක්සත් ජනපද හා යුරෝපා රටවල පාසල් සිසුන් 2000 ක් පෙන්නුම් කරන්නේ ඔවුන්ගෙන් 43% ක් පමණ සයිබර් හිරිහැර කිරීම ලෙස අර්ථ දැක්විය හැකි තත්වයන්ට ගොදුරු වී ඇති බවයි. ක්ෂණික පණිවිඩයක් ලැබීම ඔවුන්ගෙන් 15.8% කලබලයට පත් කළේය. " මයි ස්පේස්" සමාජ ජාලයෙ හි යමක් පළ කිරීම නිසා ඔවුන්ගෙන් 14.1%ක් කලබලයට පත් විය. ඊටත් වඩා භයානක දෙය නම්, 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී තරුණයන් 1,247 දෙනෙකුගේ සමීක්ෂණයකින් වයස අවුරුදු 14-24 අතර, වයස් කාණ්ඩයේ තරුණ තරුණියන්ගෙන් 50% ක් ඩිජිටල් අපයෝජන හැසිරීම් වලට මුහුණ දී ඇති අතර, වයස අවුරුදු 18-24 අතර වැඩිහිටි යෞවනයන්ගෙන් 52%ක් - 47%ක් දක්වා කාන්තාවන් සයිබර් හිංසනයට ඉලක්ක කර ගැනීමට වැඩි ඉඩක් ඇත. තව දුරටත් යෞවනයන්ගෙන් 45% ක් වාර්තා කරන්නේ සමාජ ජාල වෙබ් අඩවි වල මිනිසුන් එකිනෙකාට පහත් ලෙස සලකන බවත් ය.

සාම්ප්‍රදායික හිරිහැර සමඟ ඇති සම්බන්ධතාව

"මුගුරු සහ ගල් මගින් ඔබේ ඇටකටු කැඩී යා හැකි නමුත් ඔබේ නමට කිසි විටෙකත් හානියක් නොකරනු ඇත" යනුවෙන් වාක්‍ය ඛණ්ඩයක් ඇත. සාම්ප්‍රදායික හිරිහැර කිරීම්වලට වඩා සයිබර් හිරිහැර කිරීම අඩු භෞතික වුවද, එය පුද්ගලයන්ට ඉතා විනාශකාරී හා දිගු කාලීන බලපෑම් ඇති කරයි. පරිගණකයකට ප්‍රවේශ වීම සහ යමෙකුගේ මානසික තත්වය විනාශ කිරීම ඉතා

MANURAWA 2020

©All rights reserved

පහසුය. මිනිසුන් නොසලකා හරින දෙයක් නම්, අන්තර්ජාලය භාවිත කරන සෑම කෙනෙකුම හිරිහැර කරන්නෙකු විය හැකි අතර, සාම්ප්‍රදායික හිරිහැරවලට ගොදුරු වූ කුඩා, ශාරීරිකව දුර්වල දරුවෙකු ද හිරහැර කරන්නෙකු විය හැකිය.

කෙසේ වෙතත් වෙනස වන්නේ යමෙකුට දැන් විශාල තිරිසනෙකුට වඩා විශාල හානියක් සිදුකළ හැකි තත්වයක සයිබර් හිංසනය පැවතීම ය. බ්‍රිතාන්‍යයේ හිරිහැරයට ගොදුරු වූ " එමිලි මූර්" පැවසුවේ, "අන්තර්ජාලය නපුරු නිහඬ සතුරෙකිඃ ගැටලු ව විසඳීමට කොතැනින් පටන් ගත යුතු දැයි ඔබ නොදනී. මුහුණක් නොමැති පරිගණකයක් ශාරීරික හිරිහැර කරන්නෙකුට වඩා තර්ජනක් වේ. එසේ නොවුවහොත් මෙම බිහිසුණු පණිවිඩ කියවන ප්‍රේක්ෂකයින් අති විශාල විය හැකිය"

පාසැලේදී හිරිහැරයට ලක්වුවහොත් ගෙදර ගොස් එය අවසන් කළ හැකිය, නැතහොත් පාසලේදීම අදාළ බලධරයින් මාර්ගයෙන් විසඳාගත හැකිය. නමුත් ඇතැම් රටවල සයිබර් හිරිහැරයට ලක්වුවහොත් පිළිසරණක් සොයා යාමට තැනක් නැති බව ද සත්‍යයකි.

සයිබර් හිංසනයට එරෙහි නීති

සැඟවුණු අනන්‍යතා සහිත ව්‍යාජ පැතිකඩ හෝ පැතිකඩ පැවතීමත් සමඟ වරදකාරී පාර්ශවය සොයා ගැනීම දුෂ්කර බව දැන් කවුරුත් දන්නා කරුණකි. සයිබර් හිරිහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් නීති සම්පාදකයින් නව නීති සම්මත කිරීමට උත්සාහ කරන්නේ දැනට එය සමඟ ඍජුවම කටයුතු කළ හැකි නිශ්චිත නීති නොමැති නිසා බව පෙනේ. ඔවුන්ට අවශ්‍ය වන්නේ බිය ගැන්වීම, හිරිහැර කිරීම හෝ දැඩි මානසික පීඩාවන්ට හේතු වන වෙනත් ඕනෑම ක්‍රියාවක් නීති විරෝධී යැයි හඳුන්වන නීති සමඟ සයිබර් හිරිහැර කිරීම ආමන්ත්‍රණය කිරීමට ය. එසේ වුවද, සැඟවුණු අනන්‍යතාවයට හෝ ව්‍යාජ පැතිකඩ වලට එරෙහි නීති පිළිබඳ බොහෝ තොරතුරු සැඟව පවතින බව පෙනේ. නමුත් ටෙක්සාස් සහ ජෝර්ජියාව වැනි ප්‍රාන්තවලින් පමණක් අන්තර්ජාලයේ වෙනත් අයෙකු ලෙස පෙනී සිටීමට එරෙහිව ඍජුවම කටයුතු කරන නීති සම්මත කර ඇත. වැදගත්ම දෙය නම් සමාජ ජාල වෙබ් අඩවි වල ව්‍යාජ පැතිකඩ පළ කරන පුද්ගලයින්ට ඔවුන්ගේ සමාජ විරෝධී හැසිරීම සම්බන්ධයෙන් චෝදනා ලැබිය හැකි වීමයි.

නිව්යෝර්ක්, මිසූරි, රෝඩ් අයිලන්ඩ් සහ මේරිලන්ඩ් ඇතුළු එක්සත් ජනපදයේ ප්‍රාන්ත ගණනාවක, සයිබර් හිරිහැර කිරීම් සහ ඩිජිටල් හිරිහැර කිරීම්වලට ද දඬුවම් කිරීමේ නීති හඳුන්වා දී ඇත. 2007 දී අවම වශයෙන් ප්‍රාන්ත හතක්වත් අන්තර්ජාලය හරහා හිරිහැර කිරීමට එරෙහිව නීති සම්මත කළේය. නිදසුනක් වශයෙන්, මිසූරි හි ස්ප්‍රිංෆීල්ඩ් හි ඩාර්ඩන් ප්‍රේරි, මාර්ගගත හිරිහැර කිරීම (online harassment) වැරදි ක්‍රියාවක් ලෙස නම් කරමින් නගර නීතියක් සම්මත කළේය. මිසූරි හිතවත් නගරයක් වන ශාන්ත චාල්ස් නගරය ද එවැනිම නීතියක් සම්මත කර තිබේ. තවද, මිසූරි හි ජෙෆර්සන් නගරයේ 2008 දී සයිබර් හිරිහැර කිරීම නීති විරෝධී කරන පනත් කෙටුම්පතකට රාජ්‍ය නීති සම්පාදකයින් විසින් අවසාන අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී.

2008 අගෝස්තු මාසයේදී කැලිෆෝනියා ප්‍රාන්ත ව්‍යවස්ථාදායකය සයිබර් හිරිහැර කිරීම් සම්බන්ධයෙන් ඍජුවම කටයුතු කළ පළමු නීතිය සම්මත කළේය. මෙම පනත "එකලස් කිරීමේ පනත් කෙටුම්පත 86 / 2008" ලෙස නම් කරන ලද අතර එහි අදහස වූයේ එය විද්‍යුත් සන්නිවේදන උපකරණයක් හෝ පද්ධතියක් හරහා සිදුකරන හිරිහැර කිරීම්වලට අදාළ ප්‍රතිපාදන එකතු කරන අතර පාසැල් / නීති බලාත්මක කිරීමේ හවුල්කාරිත්ව වැඩසටහනට විද්‍යුත් සන්නිවේදනය පිළිබඳ අර්ථ දැක්වීමක් එකතු කිරීමක් යන්නයි. අවසානයේදී, මෙම නීතිය 2009 ජනවාරි 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක විය. බොහෝ පාසල්වලට දැන් සයිබර් හිරිහැරවලට මුහුණ දීමට හැකි වී ඇත්තේ පහත සඳහන් වෙනස්වීම් නිසා වුවද, සයිබර් හිරිහැරයට එරෙහි නීතිවල පහත සඳහන් තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ යුතුය. එනම් 2007 දී ආකැන්සාස් හි දී, පුද්ගලයෙකුගේ සයිබර් හිරිහැර කිරීමක් පාසලේදී හෝ පාසැල් දේපළ යොදාගෙන සිදු නොකළත් එම සයිබර් හිරිහැර කිරීම් වලට එරෙහිව කටයුතු කිරීමට පාසල් නිලධාරීන්ට අවසර දෙන නීතියක් ඔවුන් විසින් සම්මත කරන ලදී. නීතිය පැනවීමෙන් පසු එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ බාහිර හිරිහැර කරන්නන්ට ද දඬුවම් කිරීමට පාසල් පරිපාලකයින් වැඩි අවකාශයක් ලබා ගැනීමයි.

අයෝවා ප්‍රාන්තයෙහි, පාසැලේ දී හෝ පාසල් දේපල යොදාගනිමින් හෝ සාමාන්‍යයෙන් පාසැල්

MANURAWA 2020

©All rights reserved

උත්සවයකදී හෝ පාසල විසින් අනුග්‍රහය දක්වන ක්‍රියාකාරකම් වලදී සිදුවන හිරිහැර කිරීම ආවරණය වන පරිදි සයිබර් විරෝධී හිරිහැර කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කිරීමට පාසල්වලට බල කරන නීති කිහිපයක් සම්මත වී තිබේ. නිව්ජර්සි හි සැමවිටම සයිබර් හිරිහැරයට එරෙහිව දැඩි නීති සම්පාදනය කර ඇත, නමුත් 2007 වන තෙක් සයිබර් හිරිහැර කිරීම් ඇතුළු කිසිදු නීතියක් බලාත්මක නොවීය. සෙසු සිසුන්ට එරෙහිව හිරිහැර කිරීම සම්බන්ධ පුද්ගලයින්ට ද දඬුවම් කිරීමට නීතිය මගින් පාසල් කාර්ය මණ්ඩලයට බලය ලබා දෙයි. 2006 දී ඉඩාහෝ හිදී, එහි නීති සම්පාදකයින් විසින් පාසලේ කාර්ය මණ්ඩලයට, විශේෂයෙන් නිලධාරීන්ට, සිසුන්ට හිරිහැර කිරීම සඳ හා පරිගණකයක් හෝ වෙනත් ඉලෙක්ට්‍රොනික උපකරණයක් භාවිතා කරන සිසුන්ගේ පාසල් තහනම් කිරීමට නීතියක් සම්මත කරන ලදී. ඔරිගන් ප්‍රාන්තයේ දී, ඔවුන් සයිබර් හිරිහැර කිරීම් පිළිබඳව විස්තරාත්මකව බැලීමට තීරණය කළ අතර එහි අර්ථ දැක්වීම පුළුල් කළහ. මෑතකදී, රොඩ් අයිලන්ඩ් හි ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් මධ්‍යම රජයේ නීතිවලට පටහැනිව, නීතිවිරෝධී බවට චෝදනා කරමින් සයිබර් හිරිහැර කරන්නන් උසාවියට ගෙන යා හැකි පනතක් සම්මත කිරීමට උත්සාහ කළේය. වර්මොන්ට් හි දැනටමත් හිරිහැර කිරීම් සහ සයිබර් හිරිහැර කිරීම් වලට එරෙහිව ඉතා දැඩි නීති තිබුනද එහි නීති සම්පාදකයින් මෑතකදී අන්තර්ජාලයේ වෙනත් පුද්ගලයින්ට හිංසා කරන පුද්ගලයින්ට ඩොලර් 500 ක දඩ මුදලක් නියම කළහ. වර්මොන්ට් මෙම ආකාරයේ හිරිහැර කිරීම්වලට එරෙහිව දැඩි නීති සම්පාදනය කරන ලද එක්සත් ජනපද ප්‍රාන්තයන්ගෙන් එකක් ලෙස සැලකේ.

සයිබර් හිංසනයට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකාවේ නීති ප්‍රතිපාදනය

දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය ශ්‍රී ලංකාව තුළ හෝ ඉන් පිටත සිදුකරන සාපරාධී වැරදිවලට දඬුවම් කරන අතර, ළමා අපයෝජන වැළැක්වීම සහ එවැනි අපයෝජනයන්ට ගොදුරු වන දරුවන්ගේ ආරක්ෂාව සහ ප්‍රතිකාර කිරීම පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරිය විසින් සකස් කරනු ලැබේ; සියලු ආකාරයේ ළමා අපයෝජනවලට එරෙහිව කටයුතු සම්බන්ධීකරණය හා අධීක්ෂණය සඳහා; ඒ හා සම්බන්ධ හෝ ඒ හා සම්බන්ධ සිදුවීම් සඳහා. එපමණක් නොව, 2005 අංක 34 දරණ ගෘහස්ථ හිංසනය පිළිබඳ පනත, ගෘහස්ථ හිංසනය වැළැක්වීම සඳහා සහ ඒ හා සම්බන්ධ සිදුවීම් සඳහා නෛතික ප්‍රතිපාදන සපයයි. ඒ හැරුණු විට, 1998 අංක 20 දරණ අධ්‍යාපන ආයතනවල නවක වදය සහ වෙනත් ආකාරයේ හිංසනය තහනම් කිරීමේ පනත මගින් නවක වදය සහ වෙනත් ආකාරයේ ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා සහ අධ්‍යාපන ආයතනවලින් කුරිරු, අමානුෂික හා පහත් ලෙස සැලකීම ඉවත් කරනු ලැබේ. ඉහත සියළු නෛතික ප්‍රතිපාදනයන් ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියන් එකී ශාරීරික හිරිහැරවලින් ආරක්ෂා කරයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ 345 වන වගන්තිය ලිංගික හිරිහැර හා 372 වන වගන්තිය කප්පම් ගැනීම් සහ 483 වගන්තිය අපරාධ බිය ගැන්වීම් වැනි වැරදි වලට එරෙහිව කටයුතු කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය එම අපරාධ තහනම් කළද, සයිබර් අවකාශය හරහා "හිරිහැර කිරීම" පිළිබඳව සවිස්තරාත්මකව ආමන්ත්‍රණය කරන ප්‍රමාණවත් නෛතික ප්‍රතිපාදනයන් තවම නොමැත.

එපමණක් නොව, අසභ්‍ය ප්‍රකාශනවලට එරෙහිව 1927 අංක 4 දරණ අසභ්‍ය ප්‍රකාශන ආඥා පනත පැවතිය ද එය සයිබර් අවකාශයේ අසභ්‍ය ප්‍රකාශනයන් එරෙහිව ක්‍රියාත්මකවන බවක් නොපෙනේ. ඊට අමතරව, සංස්කරණය කරන ලද දැනුම් දුන් පින්තූර අනුමැතියකින් තොරව බෙදා ගැනීම එකී ආඥා පනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ ද දඬුවම් ලැබිය හැකි වරදකි එහෙත් එය සයිබර් අවකාශයේ බෙදා හැරීමක් ද දඬුවම් ලැබිය හැකි වරදක් ලෙස පැහැදිළිව සඳහන් නොවේ. පරිගණක අපරාධ හඳුනා ගැනීම සඳහා 2007 අංක 24 දරණ පරිගණක අපරාධ පනත මගින් පරිගණක අපරාධකරුවන්ට එරෙහිව දඬුවම් නියම කරනවාද? එය සයිබර් හිරිහැරවලින් වින්දිතයින් ප්‍රමාණවත් ලෙස ආරක්ෂා කරයිද? එහි 6 (1) වන කොටස විශ්ලේෂණය කළ විට පරිගණක අපරාධ පනතේ සඳහන් වන්නේ " යම් පුද්ගලයෙක් කිසියම් කාර්යයක් කිරීමට පරිගණකයක් හිතාමතාම භාවිතා කර, දැනුවත්ව හෝ විශ්වාස කිරීමට හේතුවක් තිබියදී, එම ක්‍රියාව නිසා මහජන සාමයට අනතුරක් හෝ ආසන්න අනතුරක් සිදුවනු ඇතැයි විශ්වාස කිරීම" වරදක් ලෙස දක්වයි. ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පවා "මහජන සාමය" සඳහා නිසි අර්ථ දැක්වීම. "මහජන සාමය" යන යෙදුමට නිසි අර්ථ දැක්වීමක් තිබේ නම්, පරිගණක අපරාධ

MANUPAWA 2020

©All rights reserved

පනත මගින් සයිබර් හිංසනයට එරෙහිව ද වින්දිතයින් ආරක්ෂා කළ හැකිය.

ඒ හැරුණු විට, පරිගණක අපරාධ පනතේ 7 වන වගන්තිය යමෙකු පරිගණකයකින් හෝ ගබඩා මාධ්‍යයකින් අනවසර දත්ත ලබා ගැනීම සහ " දත්ත විනාශ කිරීම හෝ විකෘති කිරීම" වරදක් කරයි. නමුත් සයිබර් හිංසනයට එරෙහිව පියවර ගැනීම සඳහා මෙම කොටස නීති විශාරදයින් සහ අධිකරණය විසින් නිසි ලෙස විශ්ලේෂණය නොකෙරේ.
එනම් , දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය, ගෘහස්ථ හිංසනය පිළිබඳ පනත, ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරියේ පනත යනාදිය නෛතික ප්‍රතිපාදනයන් මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන් හිරිහැරවලින් ආරක්ෂා කරයි. සමාජයට අන්තර්ජාලය හඳුන්වාදීමට පෙර සයිබර් හිංසනය ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය මගින් පරිගණක අපරාධ පනත ද ඇතුළුව නිසියාකාරයෙන් හඳුන්වාදී නොමැත.

සයිබර් හිරිහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට විධිමත් නීති ශ්‍රී ලංකාව තුළ නොමැති වුවත්, 2006 ගෙවීම් උපාංග පනත සහ පරිගණක අපරාධ පනත 2007 යටතේ සිදුවන ඕනෑම ප්‍රහාරයකට මුහුණ දීම සඳහා අපරාධ විමර්ශන දෙපාර්තමේන්තුව (CID) තුළ පොලිසියට සයිබර් අපරාධ ඒකකයක් ඇත. (සයිබර් අපරාධ ඒකකය - 0112326979)

එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි අවස්ථා සූදානම කණ්ඩායමක් (කැසෘඔ) ඇත. (කැසෘඔ) සයිබර් ප්‍රහාරවලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට ද ඔවුහු සහාය වෙති. ඔවුන්ට ඔබගේ පරිගණකයට හෝ පද්ධතියට යම් සයිබර් ප්‍රහාරයක්, තර්ජනයක් එල්ල වී ඇත්නම් හෝ ඔබට උපකාර කළ හැකිය.
Report@cert.gov.lk විද්‍යුත් තැපෑලෙන් එවීමෙන් හෝ කැසෘඔ - 0112691692 ඇමතීමෙන් ඔවුන් අවශ්‍ය උපකාරයන් කරනු ඇත. තවද අවශ්‍ය තොරතුරු වෙබ් අඩවියෙන් www.cert.gov.lk තුළට පිවිසීමෙන් ලබා ගත හැකිය. තවද වසය 18 අඩු පුද්ගලයෙක් නම් ජාතික ළමා ආරක්ෂණ අධිකාරියට - 1929 ඇමතීමෙන් අවශ්‍ය සයිබර් හිංසනයන් පිළිබඳ පැමිණිළි ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

සයිබර් හිරිහැර කිරීමකට මුහුණ දෙන්නේ කෙසේද?

ඔබ හිරිහැර කරන පුද්ගලයාට හෝ පුද්ගලයන්ට කිසි විටෙකත් ප්‍රතිචාර නොදක්වන්න. ඔබ පිළිතුරු දෙන විට, එය දිගටම කරගෙන යාමට ඔවුන් දිරිමත් කරයි. සමාජ මාධ්‍ය, ඊමේල්, පෙළ සහ / හෝ දුරකථන ඇමතුම් සඳහා බ්ලොක් විශේෂාංග භාවිතා කරන්න. පණිවිඩ සහ ඊමේල් සිට සමාජ මාධ්‍ය අන්තර්ක්‍රියා දක්වා දුරකථන වාර්තා දක්වා ඒ සියල්ල සුරකින්න. සෑම දෙයකම තිරපිටපත් හෝ රූගෙන සියලු සන්නිවේදනයන් පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගන්න. දේවල් ප්‍රධාන තැනක් ගනී නම්, මේ සියල්ල ඔබේ පැමිණිල්ලට හා නඩුවට සහාය වන සාක්ෂි වෙනු ඇත. වැඩිහිටි කවුරුන් හෝ මේ සම්බන්ධව දැනුම්වත් කරන්න. ඕනෑම ආකාරයක හිරිහැර කිරීම බරපතල ගැටළුවක් වන අතර එය බැහැර නොකළ යුතුය. එබැවින්, ඔබ අන්තර්ජාලය හරහා හිරිහැර කරන බව ඔබ සිතන්නේ නම්, දෙමව්පියන්ට, පවුලේ සාමාජිකයෙකුට, රජයේ සහය වන සේවා ආයතනවලට කියන්න, නීතිඥවරයෙකුගේ උපදෙස් ලබාගන්න. බොහෝ විට, නිවැරදි සහාය ඇතිව, අදාළ අධිකාරියට පැමිණිල්ල ගෙන යන්නේ ද නැතහොත් එය ෆේස්බුක්, ඉන්ස්ටග්‍රෑම් හෝ ට්විටර් හෝ අදාළ වෙබ් අඩවි වලට වෙත වාර්තා කළ විට ඔබට යම් සහනයක් උපකාරයක් ලැබෙන්නේ නම් පමණක් හෝ එසේ නැත්නම් පැමිණිල්ල තවදුරටත් ඉදිරියට ගෙන යාමට ඔබ කටයුතු කළ යුතුය.

හිංසනය නොහැඳිනීම

නීති සහ ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කිරීමට සහ ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමට උත්සාහ කළද, කනස්සල්ලට කරුණ නම්, අන්තර්ජාලය හෝ ජංගම දුරකථන හරහා සන්නිවේදනය නිර්නාමික බවක් ලබා දෙන අතර කිසිදු නීතියකට සයිබර් හිරිහැර කිරීම නතර කළ නොහැකි වීමයි. බොහෝ ව්‍යාජ පැතිකඩයන් නිර්මාණය කර ඇත්තේ විහිළු කිරීම සඳහා හෝ " ෆේස්බුක්" සහ "මයි ස්පේස්" වැනි සමාජ වෙබ් අඩවිවල සිටින පුද්ගලයින්ට හිරිහැර කිරීම සඳහාය. ඇත්ත වශයෙන්ම, මෙම අවුලට අපට චෝදනා කිරීමට හෝ දොස් පැවරිය හැකි කිසිවෙකු සිටීද? සයිබර් හිංසනයක් කල්තියා හඳුනා ගැනීමට ක්‍රමයක් තිබේද? අපේ සමාජය ප්‍රචණ්ඩත්වය ප්‍රවර්ධනය කරන අතර එය මෙම ගැටළුව මගහරවා ගැනීමට උපකාරී නොවේ. වීඩියෝ ක්‍රීඩා, රූපවාහිනිය සහ සියලු ම ජනමාධ්‍ය බොහෝ දුරට ප්‍රචණ්ඩකාරී සිදුවීම් පෙන්නුම් කරයි. මේ නිසා ළමයින් සහ යෞවනයන් ප්‍රචණ්ඩත්වයට හුරු වී

©All rights reserved
ISSN 1800-055X Vol. Iv

ඇති අතර ඔවුන් එය සාමාන්‍ය දෙයක් ලෙස සිතති. සමස්තයක් වශයෙන් ඇතැම් දෙමව්පියන්ට සයිබර් හිරිහැර කිරීමේ අදහස හුරු නැති අතර ඔවුන්ගේ දරුවන් සයිබර් හිරිහැරවලින් ආරක්ෂා කර ගැනීමට ඔවුන්ට නොහැකි ය. තාක්ෂණය ඉතා වේගයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින බැවින් එය ඔවුන්ගේ වරදක් නොවේ. යෞවනයන් සාමාන්‍යයෙන් ඔවුන්ගේ ගැටලු ගැන දෙමාපියන් සමඟ කතා නොකරන අතර එමඟින් දෙමව්පියන්ට තම දරුවන්ට උපකාර කිරීම ඉතා අපහසු වේ. බොහෝ පාසල්වල වැරැද්ද වන්නේ ඒ පිළිබඳව සිසුන්ට ප්‍රමාණවත් ලෙස දැනුම්වත් නොකිරීම හෝ තමන්ව ආරක්ෂා කර ගන්නේ කෙසෙ 'ද යන්න නො පෙන්වීමයි. අවාසනාවන්ත සිදුවීමකට පෙර සයිබර් හිරිහැර කිරීම් හා එයින් මිදීම පිළිබව දරුවන්ට යම් දැනුමක් තිබිය යුතු ය. මෙම ගැටලු වට දොස් පැවරිය හැකි එකම දෙය සමස්තයක් ලෙස සමාජයම වේ.

කළ යුත්තේ කුමක් ද?

අවසාන වශයෙන්, අන්තර්ජාලය සහ ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන පද්ධති අපගේ ජීවිත පහසු කරවන අතර අපගේ ක්‍රියාකාරකම් වල ඉතා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. එහෙත් එම උපකරණයන් යොදාගනිමින් අනුන් අපයෝජනයට ලක් කිරීම, හිරිහැර කිරීම අවාසනාවන්ත තත්ත්වයකි. අන්තර්ජාලයේ සහ ජංගම දුරකථනවල ධනාත්මක පැතිකඩයන් ප්‍රශ්න කිරීමට හෝ ගණනය කිරීමට නොහැකිය. කෙසේ වෙතත් බොහෝ දුරට විශ්වාස වන්නේ සෘණාත්මක කරුණු සංඛ්‍යාත්මකව හා බැරෑරුම් ලෙස විශාල බවයි. කෙවින් බ්‍රෙනන් පැවසූ පරිදි: "සයිබර් හිරිහැර කිරීම නව තාක් ෂණයේ පිළිගත නොහැකි මුහුණුවරක් වන අතර එය විසඳීම සඳ හා සමාජය පුරා සාමූහික ක්‍රියාමාර්ග අවශ්‍ය වේ. පාසල් ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කළ යුතු අතර, මෙම නව මග පෙන්වීම මගින් සයිබර් හිරිහැර කිරීමේ අවස්ථා වඩාත් ඵලදායී ලෙස හඳුනා ගැනීමට සහ ඒවාට විසඳුම් ලබා දීමට මෙන්ම එය වළක්වා ගත හැකි ආකාරය පිළිබඳ ප්‍රායෝගික උපදෙස් සහ තොරතුරු සැපයීමට ද ඔවුන්ට හැකි වේ. "

සයිබර් හිරිහැර කිරීම ඉහළ යමින් පවතින අතර එය පරිගණකයක් හෝ ජංගම දුරකථනයක් ඇති සහ භාවිතා කරන ඕනෑම කෙනෙකුට පාහේ බලපාන නමුත් සයිබර් හිරිහැර කිරීම නැවැත්වීම හෝ බාධා කිරීම පිළිබඳ අදහස බොහෝ දුරට ඔවුන් තුළ පවතී. පාසැල්වල, පාසැල් වලින් පිටත සහ සෑම තැනකම සයිබර් හිරිහැර කිරීම් පවතින අතර දෙමව්පියන් තම දරුවාගේ ක්‍රියාවන් පාසල තුළ සහ ඉන් පිටත මුළුමනින්ම පාලනය නොකරන හෙයින්, හිරිහැර කරන්නන්ගේ සැලසුම් අනුගමනය කිරීම ඉතා අපහසු ය. සමස්තයක් ලෙස පාසල් හිංසනය අඩු වෙමින් පවතින අතර, හිරිහැර කිරීමේ හැසිරීම් 5% කින් ඉහළ ගොස් ඇත .එසේම, 2010 අවසාන මාසයන් තුළ දී සයිබර් හිරිහැර කිරීම් හේතුවෙන් සියදිවි නසාගැනීම් කිහිපයක් සිදුවිය. පුද්ගලයෙකුට තවත් කෙනෙකුට හිරිහැර කිරීමට හේතු රාශියක් ඇති අතර හිරිහැරයට ලක්වූ පුද්ගලයා නිශ්ශබ්දව සිටීමත්, වර්ධනය වන ගැටලු වට මේ ආකාරයෙන් දායක වීමක් එලෙස හේතු විය හැකිය. එවැනි තත්වයක් මගහරවා ගැනීම සඳහා සෑමවිටම අවශ්‍ය වන්නේ අන්තර්ජාලයේ අඳුරු වලවල් වලට ගොදුරු වූ ළමයින් සහ තරුණයින් සඳහා වැඩිහිටියන්ගේ සහ රජයේ බලධරයින්ගේ සහයෝගයයි. දෙමාපියන් හා ගුරුවරුන් විශේෂයෙන් එය අමතක නොකළ යුතුයි.

අන්තර්ජාලය හා ජංගම දුරකථන හරහා හිරිහැර කිරීම සැබවින්ම නතර කළ නොහැකි බැවින් එය සමඟ ගනුදෙනු කිරීමට ඇති හොඳම ක්‍රමය නම් ළමයින්ට, හා තරුණ පිරිසට එහි ගැටළු හා හිංසනයන්ට මුහුණ දීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිශක්තීකරණය ලබාදීමයි. නැතිනම් එය වළක්වා ඔවුන්ගේ ජීවිත සමඟ ඉදිරියට යාමට දරුවන්ට ඉගැන්විය යුතුය. හිරිහැර කරන්නන්ගේ ගොදුරු බවට පත් කිරීම වළක්වා ගන්නේ කෙසේද යන්න ඔවුන්ට ඉගැන්විය යුතුය. ශක්තිමත් පෞරුෂයක් ගොඩනැගීමට දෙමාපියන්, ගුරුවරුන් දරුවන්ට උදව් කළ යුතු ය.

මූලාශ්‍ර

1. Renushi Ubeyrathne, **"Breaking the reality of cyber bulling In Sri Lanka"** (2019)

   <http://www.pulse.lk/health-and-beauty/the-bleak-reality-of-cyber-bullying-in-sri-lanka/>

MANURAWA 2020

©All rights reserved

2. Shaheen Shariff, **“Defining the Lines on Cyberbullying: Navigating a balance between child protection, privacy, autonomy and informed policy”** <https://www.unicef-irc.org/article/839-defining-the-lines-on-cyberbullying-navigating-abalance-between-child-protection.html>

3. Shihaam Hasanali, “**Are You Being Cyberbullied?”**<https://cosmomag.lk/2019/05/29/areyou-a-victim-of-cyberbullying/>

4. Aparrajitha Ariyadasa ,**Harassment Beyond Borders; Can Victims Be Protected By Cyber Bullying In Sri Lanka**<https://www.google.com/amp/s/www.colombotelegraph.com/index.php/harassmentbeyond-borders-can-victims-be-protected-by-cyber-bullying-in-sri-lanka/amp/>

MANURAWA 2020

©All rights reserved